

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi tilusten rauhoittamisesta kotieläinten vahingonteolta annetun lain kumoamisesta ja poronhoitolain 35 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan kumottavaksi vuonna 1921 annettu laki tilusten rauhoittamisesta kotieläinten vahingonteolta. Laki on kaikilta osin vanhentunut eikä sitä enää sovelleta, joten lain kumoaminen poistaisi tarpeetonta sääntelyä ja selkeyttäisi oikeustilaa.

Esityksessä ehdotetaan myös muutettavaksi poronhoitolakia poistamalla siitä tilusten rauhoittamista koskevaan lakiin kohdistuva viittaussäännös.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan keväällä 2017.

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Taustaa

Tilusten rauhoittamisesta kotieläinten vahingonteolta annettu laki (47/1921, *tilusrauhotuslaki*) tuli voimaan vuoden 1922 alussa. Laissa asetetaan kotieläinten pitäjille velvollisuus huolehtia, että eläimet eivät pääse toisen tiluksille, sekä säädetään tähän liittyvistä aitaamista ja vahingon korvaamisesta koskevista velvoitteista. Lakia on muutettu kerran lailla 106/1927.

Lain sääntely pohjautuu suurelta osin vuonna 1886 annettuun asetukseen, jolla oli toteutettu aitaamisen historian kannalta merkittävä uudistus. Asetuksella oli luovuttu periaatteesta, jonka mukaan viljelysmaan omistajan tuli pitää huolta siitä, ettei toisen karja päässyt hänen tiluksilleen, ja omaksuttu periaate, jonka mukaan aidattiin viljelymaiden ja muiden alueiden sijasta karja. Muutoksen tarve oli johtunut isojaon tuomista muutoksista maanomistusoloihin ja laidunnustapoihin. Ennen isojakoa, jolloin vain tontit ja viljelykset oli ollut jaettu kylän talojen kesken, mutta metsämaat olivat olleet yhteisiä, oli laiduntaminen tapahtunut yhteisillä metsämailla, ja kylä oli aidannut kylän viljelyslohkon erilleen metsälohkosta. Sitä mukaa kuin isojako oli edistynyt ja kylien metsäalueet jaettu talojen kesken, oli sen sijaan tullut luontevaksi edellyttää, että karjanomistajat suojaavat yksityisiksi muuttuneet laidunmaat.¹

Tilusten rauhoittaminen ja aitaamisvelvollisuus

Tilusrauhotuslain 1 luku sisältää tilusten rauhoittamista ja aitaamisvelvollisuutta koskevat yleiset säännökset. Lain 1 §:n mukaan ”jokainen, joka pitää kotieläimiä, olkoon velvollinen niitä niin varjelemaan, etteivät ne pääse toisen tiluksille”. Lain 3 §:ssä säädetään laidunaidan rakentavan eläintenpitäjän rajanaapureina oleville eläintenpitäjille velvollisuus ottaa osaa aitausrasitukseen, jos aidasta voi olla heille hyötyä. Aitausrasitus tulee pykälän mukaan jakaa sen hyödyn mukaan, jonka kunkin katsotaan aidasta saavan. Laidunmaita halkovan ja rajaavan yhteisen karjatie käyttäjillä on myös lain 9 §:n mukaan velvollisuus osallistua tien aitaamisesta aiheutuviin kustannuksiin.

Jos joku asianosaisista sitä vaatii, aitausvelvollisuus määrätään lain 4 §:n mukaan naapureiden taikka laidunmaan omistajan ja karjatien käyttäjien kesken toimitettavassa jaossa, josta laaditaan toimituskirja. Jakoon vaikuttaa saatavan hyödyn lisäksi maan laatu, eli jaossa otetaan jyvittämällä huomioon aidan rakentamisen ja kunnossapidämisen vaikeus ja kalleus aitalinjan kussakin kohdassa. Jos jaosta ei päästä sopimukseen, asian ratkaisee 6 §:n mukaan kolmejäseninen jakolautakunta tai asianosaisten sopimuksesta yksikin henkilö. Lain 6 ja 7 §:ssä on säännökset lautakunnan jäsenten valitsemisesta sekä muutoksenhausta lautakunnan päätökseen. Jako on lain 5 §:n mukaan voimassa kymmenen vuotta siitä, kun se on saanut lainvoiman, ja uusi jako on määräajan kuluttua toimitettava, jos joku asianosaisista sitä vaatii.

Jotta kukaan ei voisi joutua kesken viljelyskauden vastoin tahtoaan velvoitetuksi ottamaan osaa aidan rakentamiseen, lain 8 §:ssä säädetään, että vaatimus toisen velvoittamisesta osallistumaan aitaamiseen on tehtävä ennen lokakuun loppua ja velvollisuus täytettävä ennen seuraavan kesäkuun loppua. Vastaavasti sen, joka ei enää tarvitse aita, tulee ilmoittaa asiasta en-

¹ Haataja, Kyösti: Maa- ja vesioikeus sekä metsä- ja maatalouslainsäädäntö. Suomen lakimiesyhdistyksen julkaisu B-sarja N:o 47, Turku 1950.

nen lokakuun loppua, jolloin hän vapautuu aitausvelvollisuudesta seuraavan kesäkuun alusta. Velvollisuudesta ei kuitenkaan voi vapautua ennen kuin aidan jaosta on kulunut viisi vuotta.

Lain 11 § koskee aidan kunnossapitovelvollisuutta. Kunnossapitoon velvollisen on mahdollisimman pian korjattava rappeutunut aita, tai se voidaan korjata hänen kustannuksellaan. Lain 46 §:ssä säädetään lisäksi niille, jotka huolehtivat yleisten teiden kunnossapidosta, oikeus purkaa tien kunnossapitoa hankaloittavat aidat talven tultua. Heillä on kuitenkin velvollisuus laittaa aidat entiseen kuntoon seuraavana keväänä.

Tilusrauhoidusyhdistykset

Lain 2 luku koskee tilusrauhoidusyhdistyksiä, joita muodostettiin kotieläinten varjelemisen helpottamiseksi ja aitausten vähentämiseksi. Sopimalla yhteisten laidunalueiden muodostamisesta kustannuksia säästy, kun tarvittiin vain ympärysaidat.

Lain mukainen tilusrauhoidusyhdistys on julkisoikeudellinen yhdistys, johon ei sovelleta yhdistyslakia, vaan tilusrauhoiduslain erityissäännöksiä. Perustaminen tapahtuu kunnanvaltuuston puheenjohtajan johdolla laissa säädettyä menettelyä noudattaen. Aloitteentekijänä toimiva maanomistaja tai laidunoikeuden haltija nimeää ne henkilöt, jotka hän katsoo tarkoituksenmukaiseksi saada yhdistyksen jäseniksi.

Yhdistyksen perustaminen edellyttää, että perustamiskokoukseen osallistuvista vähintään kolme neljäsosaa kannattaa perustamista. Kun yhdistys on perustettu, voidaan siihen kuulumisen määrätä pakolliseksi kaikille niille, joille katsotaan olevan hyötyä yhdistyksen aidoista. Osakkaan, joka ei halua jäseneksi, tulee ilmoittaa kieltäytymisestään yhdistykselle, jolloin yhdistyksen tulee hakea haastella velvoittavaa oikeuden päätöstä.

Lain 24 §:n mukaan ketään ei saa kuitenkaan vastoin kieltoaan velvoittaa kuulumaan yhdistykseen suuremmalla osalla maastaan kuin yhdistyksen toiminnalle on välttämättömän tarpeellista. Kohtuuttoman suurten aitauskustannusten välttämiseksi tilusrauhoidusyhdistyksen alueeseen on myös korvausta vastaan mahdollista ottaa sellainen maa-alue, jonka omistajaa ei voida puuttuvan hyödyn vuoksi velvoittaa liittymään yhdistykseen.

Yhdistyksen perustamisesta tehdään 20 §:ssä säädetyn sisältöinen tilusrauhoidussopimus, josta käyvät ilmi yhdistyksen toiminnan piiriin kuuluvat alueet sekä muun muassa se, miten alueita hoidetaan ja minkä perusteen mukaan yhdistyksen jäsenet käyttävät yhteislaitumia. Sopimus sitoo 43 §:n mukaan myös alueiden tulevia omistajia ja haltijoita.

Yhdistys tulee lain 21 §:n mukaan perustaa vähintään kymmeneksi vuodeksi, mutta sen toimintaa on jatkettava sopimukseen merkityn määräajan jälkeenkin, ellei lakkauttamisesta erikseen päätetä. Yhdistys on 21 §:n mukaan lakkautettava, jos enemmän kuin neljäsosa jäsenistä sitä vaatii. Sopimus ja siihen mahdollisesti tehtävät muutokset tulee 22 §:n mukaan toimittaa alioikeuden vahvistettavaksi, ja yhdistyksen lakkauttamisesta tulee ilmoittaa alioikeudelle kirjallisesti. Tilusrauhoidussopimuksista on pidettävä alioikeudessa maa- ja metsätalousministeriön vahvistaman kaavan mukaista luetteloa.

Lain 32 §:n mukaan yhdistystä edustaa ja sen asioita hoitaa asiamies, joka valitaan yhdistyksen kokouksessa. Asiamies kantaa ja vastaa yhdistyksen puolesta sekä hoitaa yhdistyksen rahavarat. Hänellä on myös valta kieltää rauhoitussopimusta rikkovaa yhdistyksen jäsentä pitämästä eläimiään yhdistyksen alueella sekä ottaa nämä tarvittaessa talteen. Yhdistyksellä voi olla myös johtokunta.

Yhteisen metsämaan laiduntaminen

Lain 3 luvussa ovat säännökset yhteisen metsämaan laiduntamisesta. Pysyvään metsänhoitoon käytettävän yhteisen metsämaan osakkaalla on lain 35 §:n mukaan osuutensa mukainen oikeus laiduntamiseen yhteismetsässä. Hänellä on myös osuutensa mukainen äänioikeus yhteistä laidunmaata koskevissa asioissa.

Osakkaiden tulee 36 §:n mukaan tehdä yhteismetsän laiduntamisesta ja hoidosta määrääjäksi kirjallinen sopimus, joka on tilusrauhotussopimuksen tavoin toimitettava alioikeuden vahvistettavaksi. Sopimuksessa voi olla määräyksiä muun muassa kunkin osakkaan velvollisuudesta ottaa osaa eläinten varjelemista tarkoittaviin toimenpiteisiin sekä soveltuvien osin myös tilusrauhotussopimukseen sisältyviä määräyksiä.

Tiluksille päässeitä eläimiä koskevat toimenpiteet ja vahingonkorvausvastuu

Lain 4 luvussa säädetään toisen maalle päässeisiin kotieläimiin kohdistettavista toimenpiteistä ja tällaisten eläinten aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta. Sen, joka on kärsinyt vahinkoa toisen omistaman kotieläimen takia, tulee 38 §:n mukaan viipymättä kutsua kaksi jäävitöntä ja asian ymmärtävää henkilöä paikalle vahinkoa arvioimaan. Kutsu on toimitettava myös eläimen omistajalle, jos tämä on tiedossa, asuu lähellä ja voidaan kutsua ilman hankaluutta.

Lain 39 §:n mukaan toisen tiluksille päässyt eläin voidaan tarvittaessa ottaa talteen. Tällöin omistajalle tulee viipymättä ilmoittaa asiasta, tai jos tämä ei ole tiedossa, ilmoittaa asiasta sanomalehdessä. Talteen otettua eläintä ei tarvitse luovuttaa omistajalle ennen kuin tämä on korvannut eläimen aiheuttaman vahingon, josta on vähennetty talteenottajan eläimestä saama hyöty, sekä eläimen hoidosta ja lehti-ilmoituksesta aiheutuvat kustannukset. Löytäjä kuitenkin menettää oikeutensa korvaukseen, jos hän jättää ilmoittamatta eläimen talteenotosta, ja joutuu tällöin lisäksi korvaamaan eläimen omistajalle eläimen tuotannon menetyksestä aiheutuneen taloudellisen vahingon talteenottoajalta.

Jollei eläintä lunasteta 14 päivän kuluessa siitä, kun talteenotosta on ilmoitettu, eläin voidaan myydä huutokaupalla, jolloin talteenottaja saa myyntituloista korvauksen hänelle aiheutuneista kustannuksista ja vahingosta. Jos omistaja ei ilmaannu vuoden kuluessa ilmoittamisesta, löytäjä saa pitää eläimen.

Lain soveltuminen porojen laiduntamiseen

Tilusrauhotuslakia ei sovelleta poronhoitoalueella tapahtuvaan porojen laiduntamiseen, jota koskee erityislakina poronhoitolaki (848/1990). Koska poronhoitoalueella laiduntaminen on maanomistussuhteista riippumatonta, vahinkojen ehkäisemistä ja korvaamista koskevan sääntelyn merkitys on suuri. Poronhoitolain säännökset soveltuvat vahinkoihin, joita poronhoitoalueella hoidettavat porot aiheuttavat alueeseen kokonaan tai osittain kuuluvissa tai siihen rajautuvissa kunnissa. Muualla Suomessa tapahtuneisiin vahinkoihin sovelletaan pykälän 3 momentin mukaan tilusrauhotuslakia, sillä vapaan laidunnusoikeuden puuttuessa poronhoitoalueen ulkopuolella voidaan pitää poroja ainoastaan aidatuissa tarhoissa.

1.2 Nykytilan arviointi

Vaikka tilusrauhotuslaki on muodollisesti edelleen voimassa, sitä ei enää sovelleta. Laki on aikanaan säädetty olosuhteisiin, joissa eläinten laiduntaminen ulkona oli pääasiallinen taparuokkia niitä kesällä ja puisten aitojen rakentaminen vaati runsaasti työvoimaa ja rakennustarpeita. Maatilojen rakenne ja maatalouden tuotantotapa ovat kuitenkin olennaisesti muuttuneet,

laiduntamisen merkitys vähentynyt ja laidunaidoista aiheutuva rasitus suhteellisesti alentunut tavalla, joka on poistanut erityissäännösten tarpeen.

Yhteiset aidat eri eläintenpitäjien laidunalueiden välillä ovat harvinaisia, ja niiden rakentamisesta ja kunnossapidosta voidaan sopia vapaaehtoisuuteen perustuen. Myös useamman eri maatilán maita kattavat, vain ympärysaidoilla varustetut yhteislaitumet ovat harvinaisia. Nämä ovat kuitenkin mahdollisia eläinten jäljitettävyyttä koskevan sääntelyn mukaan, sillä vaikka sama peltolohko tai muu alue ei voi kuulua kuin yhteen rekisteröityyn pitopaikkaan, useamman maatilán maita kattava yhteislaidun voidaan rekisteröidä joko erilliseksi pitopaikaksi tai osaksi yhden mainituista maatiloista tilatunnukselle rekisteröityä pitopaikkaa. Pitopaikkojen välisistä eläinten siirroista on aina tehtävä vaaditut ilmoitukset eläinrekisteriin.

Tilusrauhoitussyhdistysten perustamiseen ja toimintaan liittyvät säännökset ovat edellä mainitun kehityksen vuoksi tarpeettomia, ja niiden soveltaminen on alun perinkin jäänyt melko vähäiseksi. Käräjäoikeuksista saatujen tietojen mukaan yhdistyksillä ei ole ollut toimintaa ainakaan enää 1960-luvun jälkeen. Tätä vanhemmat asiakirjat on siirretty maakunta-arkistoihin, joissa yhdistyksiä koskevia tietoja ei säilytetä kootusti.

Myös yhteismetsässä laiduntamista koskevat säännökset ovat vanhentuneita, ja yhteismetsälaki (109/2003) on korvannut ne. Mainitun lain mukaan yhteismetsään kuuluvaa aluetta tulee käyttää ensi sijassa kestäväan metsätalouden harjoittamiseen, mutta sitä voidaan käyttää myös muuhun tarkoitukseen, jos se on taloudellisesti tai muuten tarkoituksenmukaista. Toimivalta päättää muusta kuin metsätalouskäytöstä kuuluu osakaskunnalle, ja yhteismetsän ohjesäännössä on mainittava, miten mainittu käyttö on järjestettävä. Ohjesäännössä voidaan kuitenkin myös määrätä, että muusta käytöstä päättää yhteismetsän hoitokunta.

Tilusrauhotuslaissa säädetyn kotieläinten varjelemista koskevan velvoitteen olemassaololla ei voida katsoa olevan merkitystä vallitsevan oikeustilan kannalta. Eläinsuojelulain (247/1996) nojalla annetun eläinsuojeluasetuksen (396/1996) mukaan eläimen pitopaikka sekä pitopaikan rakenteet ja laitteet on suunniteltava, rakennettava ja huollettava siten, että eläimen karkaamisvaara on mahdollisimman vähäinen.

On lisäksi selvää, että viljelyksessä olevat pellot, pysyvät nurmet, laitumet ja muut vastaavat erityiseen käyttöön otetut alueet eivät kuulu jokamiehenoikeuksien tai muun vastaavan vapaan käyttöoikeuden piiriin, eikä niillä siten saa kasvukauden aikana ulkopuolinen liikkua tai niitä muulla tavoin käyttää, koska siitä voi aiheutua vahinkoa. Kasvukauden ulkopuolellakin liikkuminen on mahdollista ainoastaan haittaa aiheuttamattomalla tavalla. Peltöjen pientareet, suojakaistat ja suojavyöhykkeet ovat osa peltoa. Myöskään toisen metsässä ei saa laiduntaa kotieläimiä ilman lupaa, sillä jokamiehenoikeuksien nojalla ei saa vahingoittaa eläviä tai kuolleita puita tai pensaita eikä ottaa niistä oksia, kuoria tai muita osia. Ratsastaminen on jokamiehenoikeudella sallittua, mutta jos se voi aiheuttaa vähäistä suurempaa kulumaa tai muuta vahinkoa esimerkiksi puustolle, siitä tulee sopia maanomistajan kanssa.

Jokamiehenoikeudet perustuvat maan tapaan, ja niihin sisältyy aina vaatimus käytön harmittomuudesta. Suurin osa jokamiehenoikeuksista on kuitenkin nykyään johdettavissa myös lain-säädännöstä. Rikoslain (39/1889) 28 luvussa säädetään rangaistavaksi toisen hallinnassa olevan maan haltuun otto sekä käyttäminen muun muassa kaivamalla ja sen kaltaisella tavalla. Rangaistavaa on myös toisen hallinnassa olevan irtaimen omaisuuden anastaminen, haltuun ottaminen ja luvaton käyttö lukuun ottamatta luonnonvaraisten marjojen, kukkien ja muiden vastaavien luonnontuotteiden, ei kuitenkaan jäkälän ja sammaleen keräämistä. Jokamiehenoikeuksia rajaa ja käytön harmittomuusvaatimusta ilmentää osaltaan vahingonkorvauslain

(412/1974) 2 luvun 1 §:n säännös, jonka mukaan se, joka tahallisesti tai tuottamuksesta aiheuttaa toiselle vahingon, on velvollinen korvaamaan sen.

Vahingonkorvauslain yleisen sääntelyn olemassaolon vuoksi tilusrauhotuslain 4 luvun vahingonkorvausvastuuta ja arviomiesten suorittamaa vahinkojen arvioimista koskevat erityissäännökset eivät ole enää tarpeellisia. Vahinkoihin, joita karkaamaan päässeet tuotantoeläimet aiheuttavat toisen tiluksille, on tähänkin asti voitu soveltaa vahingonkorvauslakia erityislain säännöksiä täydentävästi. Vahingonkorvauslain velvollisuus vahingon korvaamiseen koskee sekä tahallisesti että tuottamuksesta toiselle aiheutettuja vahinkoja.

Myös säännökset tiluksilta tavattavien, toiselle kuuluvien kotieläinten haltuunotosta ovat vanhentuneita. Tuotantoeläinten pitopaikat ovat lähtökohtaisesti viranomaisen rekisterissä, eikä niiden omistajaa ole tarpeen etsiä lehti-ilmoituksilla. Eläinten väliaikaisesta ruokinnasta ja huollosta ei siten tarvita erityistä sääntelyä. Irrallaan tavattujen koirien ja kissojen sekä muiden vastaavien pienikokoisten seura- ja harrastuseläinten tilapäisen hoidon järjestämisestä on eläinsuojelulain (247/1996) 15 §:n mukaan vastuussa kunta.

Siltä osin kuin kyse on koirista, tilusrauhotuslain 4 luvun säännökset ovat päällekkäisiä metsästyslain (615/1993) 8 luvun säännösten kanssa. Mainitut säännökset koskevat koiran pitämistä toisen alueella, lainvastaisesti pidetyn koiran ottamista talteen sekä koiraa lunastettaessa suoritettavaa maksua ja korvausta.

2 Ehdotetut muutokset

Koska tilusrauhotuslaki on vanhentunut eikä sille ole enää tarvetta, laki ehdotetaan kumottavaksi. Kumoamisen myötä yhteisten laidunaitojen rakentaminen ja eläinten pitäminen yhteisillä laitumilla jäisivät vapaaehtoisuuteen perustuvien sopimusten varaan. Kotieläinten aiheuttamat vahingot tulisivat yleisen vahingonkorvausoikeudellisen sääntelyn piiriin.

Poronhoitolain 35 § ehdotetaan samalla muutettavaksi siten, että pykälässä viitattaisiin tilusrauhotuslain sijasta vahingonkorvauslakiin poronhoitoalueeseen kuuluvien ja siihen rajautuvien kuntien ulkopuolella aiheutuneiden vahinkojen osalta.

3 Esityksen vaikutukset

Esityksellä ei ole vaikutuksia valtiontalouteen, viranomaistoimintaan tai kotieläinten pitäjien asemaan, sillä tilusrauhotuslakia ei enää käytännössä sovelleta.

4 Asian valmistelu

Ehdotus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä. Siitä on pyydetty lausuntoa seuraavilta tahoilta: ympäristöministeriö, oikeusministeriö, Maaseutuvirasto, Elintarviketurvallisuusvirasto, Luonnonvarakeskus, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK ry, Svenska lantbruksproducenternas Centralförbund rf sekä Suomen Hippos ry. Lausuntoja saatiin kolme. Ympäristöministeriö kannatti esitystä. Oikeusministeriö ja MTK ilmoittivat, ettei niillä ole siihen huomautettavaa.

5 Voimaantulo

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan keväällä 2017.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäviksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

tilusten rauhoittamisesta kotieläinten vahingonteolta annetun lain kumoamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §

Tällä lailla kumotaan tilusten rauhoittamisesta kotieläinten vahingonteolta annettu laki (47/1921).

2 §

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

poronhoitolain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poronhoitolain (848/1990) 35 §:n 3 momentti seuraavasti:

35 §

Vahingonkorvausvastuu

Porojen poronhoitoalueen ulkopuolella aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta muussa kuin 1 momentissa tarkoitetussa tapauksessa säädetään vahingonkorvauslaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 16 päivänä helmikuuta 2017

Pääministeri

Juha Sipilä

Maatalous- ja ympäristöministeri Kimmo Tiilikainen

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

poronhoitolain 35 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan poronhoitolain (848/1990) 35 §:n 3 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

35 §

35 §

Vahingonkorvausvastuu

Vahingonkorvausvastuu

Porojen aiheuttamiin vahinkoihin poronhoitoalueen ulkopuolella muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa sovelletaan, mitä tilusten rauhoittamisesta kotieläinten vahingonteolta annetussa laissa (47/21) on säädetty.

Porojen poronhoitoalueen ulkopuolella aiheuttamien vahinkojen korvaamisesta muussa kuin 1 momentissa tarkoitettussa tapauksessa säädetään vahingonkorvauslaissa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .